

Bemærkninger til forslaget

Danmark har de seneste år været i den kedelige situation, at der har været en alvorlig mangel på organdonorer, hvilket har medført megen mediedækning. De seneste år er der fremkommet adskillige argumenter for, at der skal gøres en særlig indsats for at hjælpe de borgere, hvis liv enten delvis eller helt afhænger af, at der kommer flere organdonorer.

Tal fra Europarådets særlige ekspertkomité inden for transplantation viser, at danskerne er blandt de mest påholdende i den vestlige verden, når det drejer sig om at afgive organer. Kun i 12-13 tilfælde ud af en million får lægerne lov til at udtage organer til transplantation, når hjernedøden er indtrådt, jf. artikel i Politiken den 25. september 1996.

Situationen er i dag således, at pårørende til hjernedøde familiemedlemmer kan nægte læger at udtage organer af den afdøde, på trods af at denne har ladet sig indskrive i donorregistret. Dette sker trods afdødes personlige ønsker og egen stillingtagen til at være organdonor og på trods af den store mangel på organer. Når en person har ladet sig registrere i donorregistret, må man gå ud fra, at dette er sket efter nøje overvejelser. Derfor bør registreringen gøres juridisk bindende. Samfundet accepterer i vid udstrækning en myndig persons ret til i levende live at bestemme over fordelingen af sine ejendele i tilfælde af sin død. Hvis en afdød har testamenteret sine materielle besiddelser væk, kan de efterladte pårørende ikke sidde og dele efter forgodtbefindende, her er testamentet juridisk bindende. Når en person »testamenterer« organer, må det også anses som en »personlig ejendel«, der ønskes videregivet til andre. Registrering som organdonor bør derfor være juridisk bindende. Det skal dog naturligvis til ethvert tidspunkt være muligt for en organdonor at blive slettet af donorregistret.

Den katastrofale mangel på organdonorer i Danmark kan yderligere afhjælpes ved, at alle borgere stilles over for et valg, når de bliver myndige. Ved fornyelse af sygesikringskort og fremsendelse af information om det at være organdonor vedlægges en formular, der afkrydses med tre muligheder:

1. Ja til at være organdonor
2. Nej til at være organdonor
3. Ved ikke/har ikke taget stilling.

Ved et sådant initiativ igangsætter regeringen en debat og et grundlag for, at flere og flere borgere får mulighed for at tage stilling til dette svære, men meget nødvendige spørgsmål. Der vil naturligvis også være mulighed for at indlægge »ikkesynlige« donoroplysninger på et eventuelt borgerkort. Det er dog vigtigt, at der handles hurtigt; derfor har forslagsstillerne foreslået, at tilkendegivelsen foregår via sygesikringsbeviset.

Det vil nok for mange anses som et uoverskueligt problem at tage stilling til et så personligt, moralsk og forpligtende spørgsmål, hvilket kun er naturligt, men som situationen er i dag, skal der skaffes flere organdonorer, hvis der skal være mulighed for at forbedre og redde liv. Det vurderes også, at der er mange borgere, der vil stille sig positivt over for at blive organdonorer, men at mange ikke lader sig registrere. Rent faktisk viser en JP-Måling fra 15. januar 1996, at halvdelen af alle voksne danskere har besluttet sig for, om de vil eller ikke vil afgive organer til transplantation, hvis spørgsmålet skulle blive aktuelt. Kun 7 pct. af alle har ladet sig registrere i donorregistret, og 27 pct. har planer om at blive registreret. Ved Sundhedsministeriets fremsendelse af information og registreringsformular må det forventes, at der sker en væsentlig tilgang af organdonorer. Der er mange mennesker, der gerne vil hjælpe andre, og i dette tilfælde må Folketinget tage en beslutning om, at der skal tages initiativ til, at borgerne stilles over for spørgsmålet og hjælpes til at tage stilling til eventuelt at blive organdonorer – første gang ved myndighedsalderen og senere ved fornyelse af sygesikringsbevis f.eks. hvert 5. år. Det vil hurtigt blive et naturligt samtalemønne, og de unge og ældre borgere vil tage emnet op i familien, fordi de ved, at de selv eller deres børn vil blive stillet over for valget.

I registreringen bør der være mulighed for at give:
A. Fuld tilladelse til, at alle organer kan anvendes til transplantation efter donorens død.